

SVIATOK SV. CYRILA A SV. METODA

Cyril a Metod - mnísi, apoštoli Slovanov, slovenskí vierožvestci a spolupatróni Európy, ktorých misia patrí k najvýznamnejším v ranokresťanskej Európe. Narodili sa v Solúne (Thessaloniké), meste v severnom Grécku.

Cyril a Metod tvoria v dejinách Slovanov a zvlášť Slovákov jednu z najdôležitejších kapitol. Roku 863 spolu s niekoľkými spoločníkmi opustili svoju rodnú zem, aby prišli na Veľkú Moravu a šíрили tu kresťanstvo a kultúru. Správne pochopili, že ak chcú byť úspešní, musia sa prispôbiť rečou i kultúrou miestnemu obyvateľstvu.

Do jazyka starých Slovanov preložili dokonca aj celú liturgiu (texty boboslužieb) a takisto aj časť Biblie. Bola to veľká revolúcia v tom čase, keďže pri boboslužbách sa používali len tri jazyky: gréčtina, hebrejčina a latinčina. Keď zistili, že na našom území sa slávi liturgia v západnom obrade, prispôbili sa tomu, hoci predtým slúžievali v byzantskom obrade.

Počas svojho pôsobenia na Veľkej Morave hlásali kresťanské svedectvo o Kristovi - evanjelium. Cyril, ešte predtým, než odišli na svoju misiu, zostavil pre Slovanov písmo, ktoré je dnes známe ako hlaholika. Tá sa považuje za predchodkyňu cyriliky, písmo, ktoré dostalo meno práve po sv. Cyrilovi.

Na Slovensku sa sviatok Cyrila a Metoda slávi 5. júla. V roku 1980 vyhlásil pápež Ján Pavol II. solúnskych bratov za spolupatrónov Európy. Ich sviatok u nás sa stal slávnosťou. Uctievať si ich ako tých, ktorí stáli pri kultúrnom a náboženskom zrode nášho národa. Ich vplyv – dedičstvo otcov, ako zvykneme hovoriť – cítiť dodnes.

KOSTOLY SV. CYRILA A METODA

v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava

Mojtín:

Kostol začali stavať v roku 1867 a trvalo to sedem rokov. Na ružencovú slávnosť 3. októbra 1874 bol kostol na Mojtiáne posvätený a zasvätený slovanským vierozvestcom sv. Cyrilovi a Metodovi. V jeho interiéri sa nachádza oltárny obraz sv. Cyrila a Metoda a obraz Immaculaty od významného slovenského maliara 19. storočia Jozefa Božetecha Klemensa. V budove fary visí od toho istého autora obraz najzaujímavejšieho mojtínskeho rodáka - "cisárskeho večného vojaka" Ladislava Škultétyho - Gábriša.

Dohňany:

Základný kameň chrámu bol posvätený v r. 1862. V roku 1865 bol kostol dokončený a v tom istom roku bola v Dohňanoch zriadená i samostatná katolícka farnosť. Výstavba kostola prebiehala v období miléniových osláv príchodu Cyrila a Metoda na naše územie, a tak bol chrám zasvätený svätým bratom zo Solúna.

V kostole sa nachádza oltárny obraz sv. Cyrila a Metoda – olejomalba od Jozefa Božetecha Klemensa z roku 1863. Pri 1100. výročí príchodu slovanských apoštolov na naše územie dali dohňanskí veriaci preliať poškodený zvon. Na novom zvone je nápis: „Tento zvon bol preliaty na počesť sv. Cyrila a Metoda, patrónov dohňanských.“

Horný Moštenec:

Plány chrámu vypracoval architekt Hrabačka z Považskej Bystrice. V roku 1948 začali veriaci Horného Moštenca kopat' základy kostola a v roku 1950 dokončili hrubú stavbu. Nitriansky biskup Eduard Nécsey povolil v roku 1950 slúžiť omše v novom kostole. Kostol posvätil k úcte slovanských apoštolov sv. Cyrila a Metoda čestný kanonik, považskobystický dekan – farár Štefan Bergendy.

Horná Breznica:

S výstavbou kostola sa začalo v roku 1990. Kostol je postavený na mieste, kde kedysi stála cirkevná, neskôr štátna škola. Z čelnej strany pozemku bol veľký betónový kríž s oplotením, postavený v roku 1947. Za ním rástli dve lípy, za ktorými sa vždy na sviatok sv. Cyrila a Metoda slúžievali sväte omše pod holým nebom.

Kameň kostola požehnal pápež Ján Pavol II. 22. apríla 1990 pri návšteve Slovenska vo Vajnoroch. Je uložený pod svätostánkom spoločne s históriou jeho výstavby. Kostol posvätil v roku 1991 nitriansky biskup Ján Chryzostom kardinál Korec a zasvätil ho k úcte sv. Cyrilovi a Metodovi.

KAPLNKY SV. CYRILA A METODA

v okresoch Považská Bystrica, Púchov a Ilava

Kameničany:

V júli roku 1968 začali prípravné práce výstavby kaplnky. Starú zvonicu z pôvodného miesta odsunuli a na jej mieste začali kopat' nové základy. Kaplnka bola posvätená 5. júla 1969. Svätá omša je v kaplnke slúžená len raz do roka - 5. júla, na sviatok svätého Cyrila a Metoda, ktorým je kaplnka zasvätená.

Bohunice:

Bohunice v minulosti nemali kostol - sú filiálkou starej farnosti Pruské. Oproti škole stála prícestná kaplnka Panny Márie. Cesta pri kaplnke bola však príliš úzka, a preto sa kaplnka musela rozobrať. Obyvatelia obce sa rozhodli postaviť novú, priestrannejšiu kaplnku priamo v centre obce a zasvätiť ju slovanským apoštolom sv. Cyrilovi a Metodovi. Výstavba sa realizovala od roku 1941 podľa návrhu trenčianskeho staviteľa Plšku. Kaplnku posvätil 9. júla 1944 prúšiansky farár Dr. Štefan Kalina a odvtedy sa v nej slúži svätá omša raz v roku - v nedeľu na sviatok sv. Cyrila a Metoda.

Cyrlometodská kaplnka v Bohuniciach tvorí súčasť komplexu pôvodného administratívneho centra obce. Priestor pred kaplnkou uzatvára malý parčík. V priečelí kaplnky nad otvoreným prístreškom sa dvíha vežička, ktorá sa v hornej časti zužuje a je zakončená pyramidálnou strieškou. Vo vežičke je umiestnený zvon z pôvodnej prícestnej kaplnky Panny Márie.

